

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-01-54973 אלמונית נ' פלוני

בפני כבוד השופט חננאל שרעבי

אלמונית

מבקשת

נגד

פלוני

משיב

ע"י ב"כ עו"ד אמיר שי

פסק דין

1. לפניי בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה בחיפה (כב' השופט בן ציון ברגר) בתלה"מ 13225-06-18 מיום 4.1.2021, במסגרתה נעתר בית המשפט קמא לבקשת המשיב (כאן), וביטל את פסק דינו שניתן ביום 3.5.20 (להלן: "**ההחלטה קמא**").

רקע וההחלטה קמא

2. המבקשת והמשיב (להלן גם "**הצדדים**") ניהלו קשר זוגי בן מספר שנים, ממנו נולד בנם הקטין ..., יליד 2017.
3. לאחר פרידת הצדדים, הקטין נותר להתגורר עם המבקשת, וראה את אביו המשיב במסגרת זמני שהות – ימי ראשון ורביעי בשעות 15:00-19:00, וכל סוף שבוע שני מיום שישי שעה 12:00 עד מוצאי שבת בשעה 17:00 (כך על פי התסקיר המשלים מהתיק קמא, מיום 23.9.19).
4. בהתאם להחלטות בית המשפט קמא, הוגש התסקיר המשלים מיום 23.9.2019 על מנת לבחון אפשרות להרחבת זמני השהות של הקטין עם אביו – אולם המלצות העו"ס היו להותיר את זמני השהות הקיימים ללא הרחבה.
5. בהחלטה מיום 27.10.19 הורה בית משפט קמא "**בשל יציאתי לשבתון בחודשים ינואר פברואר 2020, יהיה זה נכון להורות על הגשת תסקיר מעודכן לאור המגמה החיובית שעליה הצביע האב בבקשה מיום 23.10.19.**"
6. ביום 26.1.2020 הוגש התסקיר המשלים הנוסף כאמור לעיל, במסגרתו נכתב כדלקמן:

"הנני שמחה לבשר לכבוד בית המשפט כי ההורים (הצדדים), הצליחו להגיע להסכמות בעניין הרחבת זמני שהות.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-01-54973 אלמונית נ' פלוני

1

...

2

לאור האמור בתסקיר ובהמשך להסכמות בין ההורים הנני

3

ממליצה על הרחבת זמני שהות".

4

7. ביום 11.2.20 הגיש המשיב (כאן) בקשה בתיק קמא, לאפשר לצדדים לעיין בתסקיר, לאחר

5

שניסה לעיין בו בתיק האלקטרוני ולא הצליח. ביום 8.3.20 נעתר בית משפט קמא לבקשה

6

והורה למזכירות בפתקית, לאפשר לצדדים לעיין בתסקיר.

7

8. ביום 25.4.20 הגיש המשיב "בקשה למתן תוקף להמלצות התסקיר" מיום 26.1.20. בסעיף

8

3 לבקשה צוין כדלקמן: "עם זאת חובה לציין ולהדגיש: מדובר בהמלצות ביניים ולא

9

המלצות סופיות. ליתר דיוק, התסקיר ממליץ ליישם הרחבה שהוסכמה על שני ההורים,

10

אולם שני ההורים והעו"ס לס"ד גם יחד ידעו כשמש בצהרי היום כי מדובר בפעימת

11

הרחבה זמנית ולא בהסדרי הקבע הסופיים" (ההדגשה במקור).

12

9. ביום 27.4.20 הגיבה המבקשת לבקשה למתן תוקף להמלצות התסקיר. במסגרת תגובתה

13

ציינה "אכן יש הסכמה מטעם המשיבה לעניין הסדרי הראיה, ומבקשת ליתן תוקף של

14

פסק דין להמלצות התסקיר".

15

10. בית המשפט קמא נתן פסק דין בפתקית (על גבי התסקיר המשלים מיום 26.1.20) ביום

16

3.5.20, כדלקמן:

17

"בהסכמת הצדדים ניתן תוקף של פסק דין להמלצות התסקיר מיום

18

26.1.2020.

19

המזכירות תמציא את פסק הדין לצדדים ולעו"ד לסדרי דין מהמחלקה

20

לשירותים חברתיים ב...".

21

11. יומיים לאחר מתן פסק הדין קמא, ביום 5.5.20, הגיש המשיב "בקשה לביטול פסק דין"

22

בתיק קמא. לטענתו, התסקיר המשלים נועד להיות תסקיר ביניים שכלל המלצות

23

להרחבות מוסכמות של זמני שהות עם הקטין – המלצות זמניות בלבד. אלא שבתסקיר

24

עצמו לא צוין מפורשות כי עסקינן בהמלצות זמניות, ולכן המבקש ציין בבקשתו מיום

25

25.4.20 (סעיף 8 לעיל) כי מבוקש ליתן תוקף להמלצות, תוך שצוין בבקשה כי מדובר

26

בהסכמה לגבי הרחבה זמנית. עוד טען, כי המשיבה קמא בתגובתה למחרת היום ביקשה

27

ליתן תוקף של פסק דין להמלצות בטענה כי ההמלצות מוסכמות, וניסוח תגובתה היה בו

28

כדי להטעות את בית המשפט קמא, כפי שאכן קרה.

29

12. על כן ביקש המשיב בבקשתו לעיל, כי בית משפט קמא יבטל את פסק דינו, ייתן להמלצות

30

התסקיר תוקף של החלטה ויזמין תסקיר משלים לחודש ספטמבר 2020.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-01-54973 אלמונית נ' פלוני

13. ביום 21.5.20 הגישה המבקשת כאן את תגובתה לבקשה לביטול פסק דין. המבקשת התנגדה לבקשה וטענה כי יש לדחותה על הסף. היא טענה כי ההסכמות בתסקיר הן סופיות ולא זמניות, וכי האמור בתסקיר מדבר בעד עצמו. כן טענה כי המשיב בחוסר הגינותו מנסה ליצור מצג שאיננו אמת ומטיל דופי בעו"ס; ייתכן שהמשיב חזר בו או מבקש להשאיר את ההליך עומד ותלוי אולם אין אלו סיבות לבטל את פסק הדין. כן טענה כי טובת הקטין מחייבת סיום ההליכים, הותרת המצב על כנו וקיום זמני השהות כסדרם.
14. ביום 20.5.20 ביקש המשיב "בקשה דחופה להורות לעו"ס לסדרי דין להגיש הבהרה לבימ"ש", בשאלה האם ההסכמות אליהן הגיעו הצדדים כמתואר בתסקיר, היו זמניות או קבועות.
15. ביום 7.6.20 נעתר בית משפט קמא לבקשה, ונתן החלטה בפתקית כדלקמן:
- "עו"ס לסדרי דין מהמחלקה לשירותים חברתיים ב... גב' ג' תבהיר לבית המשפט תוך 20 יום מהיום האם ההמלצות שהוגשו בתסקיר מיום 26.1.2020 המבוססות על הסכמות הצדדים ניתנו כהמלצות זמניות או קבועות.**
- המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים ולמחלקה לשירותים חברתיים ב... לעיוני בעוד 20 יום."**
16. ביום 11.10.20 הוגשה ההבהרה מאת עו"ס לס"ד, גב' ג' (להלן: "גב' ג'"). בהבהרתה הסבירה גב' ג' כי בשל המשבר המתמשך של נגיף הקורונה ועומס כבד במחלקה, לא עלה בידה לעמוד בלוח הזמנים וכן איחורה בהגשת ההבהרה; לעניין ההבהרה המבוקשת התייחסה כדלקמן: **"לשאלת כבוד בית המשפט בעניין זמניות/קביעות של זמני השהות הנני מבהירה כי המלצותיי לגבי זמני השהות הינן נכונים לעת כתיבת התסקיר... יתכן ויחולו שינויים גם בהמלצות בעניין זמני השהות וכל נושא הנוגע בקטין, מתוך ראיית טובתו"**.
17. ביום 18.11.20 הגיש המשיב תגובתו להבהרת העו"ס גב' ג', במסגרתה ביקש ליתן החלטה בבקשה לביטול פסק הדין וטען כי לאור דברי העו"ס בהבהרתה, ברי כי המלצות התסקיר היו המלצות זמניות.
18. בתגובת המבקשת להבהרת העו"ס גב' ג', שהוגשה ביום 24.11.20, טענה המבקשת אין לבטל את פסק הדין, וכי קיים אצל המשיב בלבול באשר למונח "זמני", שמתייחס לשני דברים שונים – ההסכמות שנתן בעניין זמני השהות (שהן מבחינתו הסכמות זמניות), וההמלצות שניתנו בתסקירים. לטענת המבקשת, המשיב סבר כי מאחר שנתן "הסכמה זמנית", המלצות התסקיר הופכות אף הן לזמניות, אך לא כך היא לתפיסת המבקשת.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-01-54973 אלמונית נ' פלוני

לטענתה, לא על פי רצונות המשיב יישק דבר, שכן הוא יכול בכל עת לשנות את הסכמתו, ואין לתת לכך יד.

19. ביום 4.1.21 נתן בית המשפט קמא את החלטתו בבקשה לביטול פסק דין. להלן חלקה האופרטיבי:

"בנסיבות העניין, אני מוצא לנכון לבטל את פסק הדין שנתן תוקף של פסק דין להמלצות התסקיר מיום 26.1.20 יחד עם זאת מאחר וכפי שציינתי לעיל, ההמלצות ניתנו מתוך הסכמה הרי שניתן להם תוקף של החלטה. לפיכך, ונוכח חלוף הזמן מאז ניתן התסקיר האחרון, מבוקש מעו"ס לסדרי דין מהמחלקה לשירותים חברתיים ב... להגיש לבית המשפט תסקיר ובו המלצות לחלוקת זמני שהות קבועים בין ההורים לקטין. התסקיר יוגש לבית המשפט תוך 60 יום מהיום".

בגין החלטה זו הוגשה בקשת רשות הערעור דנן.

טענות המבקשת בבקשת רשות הערעור

20. להלן תמצית טענות המבקשת בבקשת רשות הערעור:

א. המשיב טעה עת פנה לבית המשפט קמא, לבטל את פסק הדין שניתן בתיק קמא, מאחר שאין בית משפט יושב כערכאת ערעור על עצמו. המשיב היה צריך להגיש ערעור לערכאה המתאימה, ומשלא עשה כן – פסק הדין קמא חלוט.

ב. שגה בית המשפט קמא עת דן בבקשת הביטול וחרג מסמכויותיו, שהרי ברגע שפסק הדין ניתן, יצא מחזקת בית המשפט ואין לו סמכות לבטלו. מרגע שפסק הדין ניתן, קם בית משפט קמא מכסאו. כן חל עקרון סופיות הדיון, השואף להביא לסיום ההליכים המשפטיים ומציב גבול להתמשכות ההליכים.

ג. נוסף על האמור לעיל, הליך משפטי ראוי והוגן הוא הליך בו ישנה הכרעה בתוך זמן סביר. 248 ימים לביטול פסק דין חלוט, לא יכול להיחשב כזמן סביר. החוק קובע פרק זמן של 21 ימים לתיקון פסק דין, ולא לביטולו.

ד. עם מתן פסק הדין נוצרה הסתמכות אצל המבקשת, וכן סיימה ההתקשרות עם באת כוחה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-01-54973 אלמונית נ' פלוני

ה. חלוף הזמן מאז התסקיר שקיבל תוקף של פסק דין ועד הודעת ההבהרה של העו"ס, עשרה חודשים, מלמד כי ככל שיהיה צורך בשינוי, הוא לא יתרחש בזמן הקרוב אלא במרוצת הזמן. דלתות בית משפט קמא פתוחות בכל מקרה של שינוי.

4

5

6

טענות המשיב בבקשת רשות הערעור

21. ביקשתי, וקיבלתי את תשובת המשיב לבקשת רשות הערעור דנן. להלן תמצית טענותיו:

א. מתן פסק הדין קמא, מבלי לקיים הליך הוכחות, מתוך סברה כי הושגה הסכמה לזמני שהות קבועים או מתוך הנחה כי העו"ס התכוונה להמלצות קבועות – איננו תקין. פסק דין בענייני משמורת, אפילו כאשר מבוסס על הסכם כתוב וחתום, טעון דיון במעמד הצדדים בו יבחן ויאושר ההסכם. דיון כזה לא נערך בתיק קמא, ולא ניתנה למשיב הזדמנות לחקור את העו"ס גב' ג' על תסקירה, בטרם ניתן פסק הדין.

ב. מתן פסק דין במקרה זה, בהתאם להמלצת התסקיר, מנוגד לטובת הקטין, שהיא להימצא ימים ולילות רבים ונוספים במחיצת אביו, המשיב, וזה עוד יתבטא בתסקיר הקרוב.

ג. בית המשפט קמא מוסמך לבטל את פסק דינו שהתקבל בצורה כזו. לשם כך רשאי בית המשפט קמא לעשות שימוש בסעיף 8(א) לחוק בית המשפט לענייני משפחה, תשנ"ה-1995, וכן לעשות שימוש בתקנה 258ב(ג) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984.

20

21

דיון והכרעה

22. לאחר עיון בבקשת רשות הערעור על נספחיה, בתשובת המשיב על נספחיה ובתיק קמא, שוכנעתי ליתן רשות ערעור, לדון בבקשה כבערעור ולקבל הערעור, מכח סמכותי על פי תקנות 138(א)(2) + (5) לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018 (להלן: "התקנות"). להלן אנמק את החלטתי.

23. אפתח ואומר, כי לא ירדתי לסוף דעתו של השופט קמא, מכוח איזו סמכות ביטל את פסק הדין שנתן.

טענות המשיב, כי לבית המשפט קמא סמכות לעשות כן מכוח סעיף 8(א) לחוק בית המשפט לענייני משפחה, תשנ"ה-1995, ו/או תקנה 258ב(ג) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, אינן מספקות.

30

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-01-54973 אלמונית נ' פלוני

1 הגמישות הדיונית המוקנית לבית המשפט לענייני משפחה רלוונטית עד לשלב פסק הדין,
2 אך לא מעבר לכך. פסק דין של בית משפט לענייני משפחה הנותן תוקף להסכמות הצדדים,
3 שווה ערך, לעניין ביטולו, לפסק דין של בית משפט אזרחי אחר, שנתן תוקף להסכמות
4 הצדדים. על הדרך לביטול פסק דין כזה נעמוד להלן.

5

6 **כיצד ניתן "לתקוף" פסק דין שאישר הסכמות בין הצדדים?** 24.

7 יש שני מסלולי "תקיפה", בהתאם לסוג העילה בגינה מתבקש הביטול, ואפיונה
8 כ"הסכמית" או כ"שיפוטית".

9 כאשר צד להסכם מבקש לבטל את פסק-הדין מחמת פגם הקשור להסכם עצמו (כגון:
10 טעות, הטעיה, אי חוקיות, הפרה או שינוי מהותי בנסיבות), הפן ה"הסכמי" מאפשר לו
11 להגיש תביעה חדשה שעילתה הפגם שנתגלה בהסכם. על-ידי הגשת תביעה כזו, ממילא
12 מתבקש ביטול פסק-הדין.

13 מהיבט הפן ה"שיפוטית" – היינו, האישור שניתן להסכם על ידי שופט – כאשר צד מבקש
14 לבטל את פסק הדין מחמת שנפל פגם בהליכי המשפט, לרבות בסדרי הדין, פתוחה בפניו
15 הדרך לנקוט בהליכי ערעור רגילים.

16 ראו לעניין זה:

17 ע"א 5914/03 אפרים שוחט נ' "כלל" חברה לביטוח, פסקה 6 (1.5.2005), והאסמכתאות
18 שם.

19 רמ"ש (חי') 21-02-2358 פלונית נ' אלמוני (15.2.21, טרם פורסם).

20 במקרה דנן על המשיב להחליט, האם הוא "תוקף" את הפן ההסכמי של פסק הדין, או את
21 הפן השיפוטית.

22 ככל שלדעת המשיב, טעה בית המשפט קמא עת נתן תוקף של פסק דין (במקום תוקף של
23 "החלטה") להסכמות הצדדים כפי שהובאו בתסקיר המשלים, ונפלו לשיטתו פגמים
24 בהליכי המשפט ובסדרי הדין (נוכח טענותיו לאי קיום דיון, שמיעת ראיות, חקירת העו"ס
25 ועוד, כמפורט בסעיף 21(א+ב) לעיל), הרי שעליו "לתקוף" את פסק הדין בערעור.

26 ככל שלדעת המשיב, יש לבטל את פסק הדין קמא מחמת פגם שנפל בהבנות ובסיכומים
27 בינו לבין המבקשת, בהסתמך על התסקיר המשלים שקיבל תוקף של פסק דין (המשיב טען
28 כי חשב שעסקינן בהסכמות זמניות, ולעומתו המבקשת טענה כי עסקינן בהסכמות קבועות,
29 הנתונות לשינוי בעתיד ככל זמני שהות שנקבעו בפסק דין, בהתמלא נסיבות מסוימות), אזי

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-01-54973 אלמונית נ' פלוני

עליו "לתקוף" את ההסכם, ופתוחה בפניו הדרך להגשת תביעה חדשה, שעילתה הפגם שנתגלה בהסכם.

26. כך או כך, וכפי שטענה המבקשת בבקשת רשות הערעור, לא הייתה נתונה לשופט קמא הסמכות לבטל את פסק דינו.

סוף דבר

27. בהינתן כל אלה, אני מקבל את הערעור, ומורה על ביטול ההחלטה קמא שביטלה את פסק הדין קמא.

פסק הדין קמא יישאר על כנו.

28. בנסיבות הענין החלטתי לא לעשות צו להוצאות.

29. העירבון שהופקד על ידי המבקשת/המערערת יוחזר לה.

המזכירות תשלח פסק דין זה לצדדים ותסגור את התיק.

פסק דין זה מותר לפרסום תוך השמטת שמות הצדדים וכל פרט מזהה אחר.

ניתן היום, ה' אדר תשפ"א, 17 פברואר 2021, בהעדר הצדדים.

חננאל שרעבי, שופט